

in so mu najbrž oteli življenje, ker so poškodbe resnega značaja.

Nočni tatovi odpeljali med iz desetih panjev. V mesečni noči na 11. oktober so vlomili tatovi v čebelnjak g. kanonika v Novi Cerkvi Pavla žagarja. Odtrgali so močno obešanco in so izropali ves med iz desetih najboljših panjev. Ukradeni med so odpeljali na majhnem vozičku, ki je pokazal s svojim tirom sled in smer za tatovi. Upati je, da bodo storilci kmalu izsledeni in na varnem.

Hujše krvavo dejanje. V Žerovincih pri Svetinjah je prišlo do hujšega krvavega dejanja. 38 letnega Franca Miheliča je napadla na povratku proti domu skupina fantov in mu je bila prizadeta življenjsko nevarna poškodba. Poškodovanega so spravili v ptujsko bolnišnico.

Krava ukradena. V Lešanih pri Apačah pri Gor. Radgoni je bila v noči ukradena posestniku Štefanu Klenac osemletna krava. Za storilcem ni sledu.

Nasilni svatje so bili obdelani z noži. Nedavno se je vršila v Trnju v Prekmurju svatba, na katero so poleg povabljenecv prišli tudi nepovabljeni fantje, preoblečeni v maškare. Gostje so jih sprva bili veseli, ker so jih s svojimi šalami zabavali. Ko pa je to trajalo le predolgo, so jih začeli odganjati, da bi se gostija lahko nemoteno nadaljevala. Toda nepovabljeni se za njihove opomine niso zmenili, temveč so svoje norčije nadaljevali. To pa je nekega gosta tako razjezilo, da je potegnil nož in ga zasadel mlademu fantu Pavlu Duh med rebra.

Holandska pokrajina v jeseni z mlinom na veter

Vlom v blagajno. V Kranju so navrtali poklicni vlomilci blagajno »Kovine«, ki je bila v uradnih prostorih. Iz blagajne so pobrali ves denar v znesku 25.000 din.

Ukradeno rezervno avtomobilsko kolo izsledeno in vrnjeno lastniku. Hugonu Uhlif, ravnatelju gostilničarske zadrage v Laškem, je bila ukradena v Dolnjem Logatcu s tovrnega avtomobila 10.000 din vredna gumijasta kolesna oprema. Ko se je mudil nekaj dni za tem g. ravnatelj v Celju v neki trgovini, je slučajno slišal dva moža, ki sta skušala gumijaste obroče, s katerimi razpolaga

neki možki iz Dol. Logatca, prodati. Ravnatelj je predal zadevo policiji, ki je dognala, da je ukradel rezervno avtomobilsko kolo neki žagar iz Dol. Logatca. Policija je ukradeno kolo zaplenila in vrnila lastniku.

Vlom pri dveh inženirjih v Ljubljani. V Ljubljani je bilo v eni noči vlomljeno kar pri dveh inženirjih v Levstikovi in Škrabčevi ulici. Prvi inženir je oškodovan za 5000 din vrednosti, drugemu je bilo ukradeno zlatnine kar za 40.000 din. Ker sta bila izvršena oba vloma skozi okno v prtilični stanovanji, ju je zagrešil isti vlomilec.

Potepuhov in delomrznežev je vedno več!

(Dopis iz Slovenskih goric)

Toliko potepuhov, kakor se jih v sedanji dobi klati po kmečkih naseljih, posebno tu na meji, pa še ne pomnimo!

Pride ti v hišo, največkrat z robato besedo zahteva — ne prosi — jedi in pijače. Ko ga vprašaš, kakšnega poklica je, ti odgovori: »Saj vidite, brezposeln sem!« In potem sledi zabavljanje čez vse: državo, vlado, bana, škofa, duhovnike, oblasti itd. Če mu ponudiš kmetško delo pri hrani in primerni dnini, ti ponudbo gladko odkloni, češ da ni vaje takega dela. Moj sosed je lansko zimo tri take postopake zjutraj, ko so vstali, povabil v gozd, da bodo pomagali podajati drva iz globokega brezna do ceste. Ponudil jim je dobro kmečko hrano, domačo pijačo, še cigarete, stanovanje in 15 din dnevno. Veste kako so mu odgovorili? »Jedli in pili bi že, cigarete in 15 din bi tudi sprejeli, a drva si pa kar sami nosite iz grabna!«

Mi teh bremen na kmetih ne moremo več vzdržati! Nekaj bo oblast morala storiti. Najbolje bo, da po vzorcu drugih držav brezposelne zbere občina ali banovina v posebne delavske kompanije, katere naj zaposli pri cestah, regulacijah, pri sekanju in spravljanju drv na planinah itd. Naj bodo tam pod strogim nadzorstvom in naj se jim da tudi primerna prehrana ter nekaj plače. Na drug način se ta nadloga ne bo dala odpraviti.

Ze sedaj se ponavljajo tatvine, vlomi in ropi drug za drugim. Nešteto je kmetij, kjer so odnesli vlomilci vso mast, moko, žito, obleko, perilo in tudi denar. Tako so posestniku Niklu v Selnici te dni ponoči pokradli iz jedilne shrambe vso svinjsko mast z mesom in drugimi jedili vred. Ob Božiču so ravno istemu kmetu pokradli lepo pitane purane. Revez je kmet ali trgovec, ki ga v dobi sedanje draginje obiščejo taki ponočni gostje in mu vse

Od leve proti desni: Jugoslovanski zunanji minister Cincar Marković, grški ministrski predsednik in zunanji minister Metaxas, turški zunanji minister Zoglu

ku Martinique. Po nekem sporočilu skandinavskega brzojavnega urada računa ameriški tisk s tem, da bodo Zedinjene države v bližnjem času zasedle francoske in holandske kolonije v Ameriki. Prihod ameriških rušilcev pred francoski otok Martinique, ki ga blokirajo Angleži, smatrajo za prvi znak, da hočejo Američani »čuvati svoje koristi«. Ti dogodki okrog Martiniquea so že zavoljo tega pomembni, ker so Francozi spravili tja velik del svojega zlatega zaklada. Govorijo o zlatih palicah v vrednosti ene milijarde dolarjev. Ta zaklad, če res obstoji, bi mogel vsekakor vzbujati zanimanje Angležev kakor Američanov.

Aeroplani v samaritanjski službi. Nemška

Človek bi res lahko izgubil pamet pri takem sanjarjenju. On in Marija! Ali ga ni odposlala pri Walserjevih zaradi Aspleta? In vendar je on imel prav! Pozneje je med Marijo in Rogerjem moralo priti do neprijetnega nastopa, ki pa Eriku ni bil znan. Zdaj Marija vsaj ve, kdo je ta Roger. A tudi to mora vedeti, kdo je Erik Folkman! Najbrž že ve. Mladenič je s tem mirnim zaupanjem zrl v bodočnost, da se je Marija spremenila. Čim bolj je poskušal premostiti razdaljo med Marijinim in svojim srcem, tem drznejši so postajali njegovi načrti.

Toda nenadoma so ugasnile mavrične barve njegovega zaupanja. Temeni oblak jih je zasenčil. Erik si ni mogel pojasniti, kako je prišlo do te nagle spremembe. K dvomu se je še pridružila neka nepojmljiva jeza. Ali se more zanesti na ženo, ki se je ogrevala za tega lopovskega Rogerja? Ali ni nalašč zatiskala oči pred njegovimi lopovščinami? Erik tega ni mogel pozabiti. Teh misli se ne bi mogel rešiti in njegovo srečo bi vedno vznemirjalo nezaupanje. Ali Marija ni takoj verjela čenč, ki so se širile o njem v zvezi z Anito Orloga? Stem ga je ponižala, ker ga je postavila v vrsto čisto navadnih fantalinov.

Erik je vstal in spet šel pred hišo. Hladni nočni zrak mu je dobro del. Misli so se mu uredile, živci se pomirili. Vedno je hodil po ravni poti, tudi zdaj jo bo

našel. Nekaj ga mami, da bi stopil na stranpot, a tega se mora otresti.

Če bi Erik zdaj poznal Marijine misli, bi kmalu našel pravo pot. Tudi deklica ni mogla spati to noč. Toda na Erika je malo mislila in četudi mu je od časa do časa posvetila bežno misel, so jo polnila popolnoma drugačna čustva kot so bila Erikova. Marija ni imela niti najmanjšega prijateljskega čustva do mladeniča. Njeno čustvo je bilo odvrtnost, ki ga je samo za trenutek zasenčilo začudenje nad tem, da se je Erik zvečer postavil za njene pravice. Začudenje je bilo samo bežno, ker je Marija takoj iztuhtala razlago. Erik je vedno vročekrvni igralec trenutka: pretepač, ki se vedno vtika v zadeve drugih. Samo priliko išče, potem pa mu je vseeno, ali je Anita Orloga, ali Marija Linscott vzrok divjega pretepanja in streljanja. Gotovo je tako. Tudi tedaj v Zlati jami... Kako se je že zgodilo? Komaj se je poslovil od nje, je odšel v Brienovo gostilno in začel pretep zaradi Anite Orloga. Zdaj pa se je zaradi nje pretepal z Mehikanci. Marija se je trpko nasmehnila. Roger je res zloben človek, sam satan, toda v enem je imel prav: v presoji Erika Folkmana. Roger je dejal: »Erik je ženskar in igralec, ki se rad igra s samokresom. Lovec je, kateremu je vseeno, ali je plen žival ali človek.«

V Rogerjevih besedah je mnogo resnice, četudi je morda nekoliko pretiraval. Marija je zardela, ko je pomislila na moške nagone, ki jih ni razumela, temveč

odnesejo! Orožništvo tudi vsega ne zmore, ko ima na stotine drugih poslov.

Prosimo gospoda bana, da odredi nekaj odločnega proti potepuhom! Svojim kmečkim so-trpinom in trgovcem pa priporočam, da se takoj zavarujejo proti vlomski tatvini. Taka zavarovanja sprejema tudi »Vzajemna zavarovalnica«, ki je naš domač zavarovalni in slovenski zavod. Meni je tako zavarovanje zelo ugodno uredil glavni zastop »Vzajemne« v Mariboru. Za sedaj je edina uspešna pomoč proti lopovom in roparjem zavarovanje proti vlomski tatvini.

Po svetu

Bolgarija preureja svoje šolstvo, in sicer po nemškem vzorcu. V to svrhu je referent ministrstva prosvete, za pouk in vzgojo Tabakov obiskal Nemčijo in Italijo, da je proučil tamošnje šolsko ustrojstvo. Bolgarija namreč namerava svoje šolstvo povsem prilagoditi šolstvu totalitarnih držav.

Francoski tovariši: pod tem imenom je ustanovljena v Franciji nova mladinska organizacija. To mladinsko gibanje ima namen, da združi vse francoske sile, ki so bile doslej razdeljene na razne politične, verske in športne organizacije. Cilj mu je: popolna obnova Francije. V to svrhu hoče v mladini poživiti voljo, služiti domovini brez omejitve, častno, disciplinirano in hrabro. Mladina je uvidela, da je framsonski in socialistični internacionalizem pahnil Francijo v nesrečo, zato hoče v vseh mladinskih krogih poživiti požrtvovalno ljubezen do domovine.

Izpoved katoliških dijakov v Švici. Katoliška švicarska zveza vseučilišnikov je nedavno imela svojo letno skupščino v mestu Freiburgu. Navzočih je bilo okoli 500 samih študentov. S tega svojega kongresa so izdali katoliški študenti oklic, v katerem med drugim izpovedujejo: »Prisegamo zvestobo vsemogočnemu Bogu, pod čigar očitnim varstvom je bila naša domovina od začetka svoje zgodovine. Zvesti švicarski tradiciji (izročilu) hočemo svoje sile posvetiti ostvarjenju krščanske ideje. Hočemo živo krščanstvo, ki bo v današnjih dneh nosilec preporoda. Ime božje ne sme biti samo svečana formula (oblika) v ustavi, marveč mora božja volja biti najvišji zakon zasebnega in javnega življenja. Splošna blaginja naj ima prednost pred zasebnim interesom.«

Ali si upate pridobiti »Slovenskemu gospodarju« vsaj enega novega naročnika?

samo megleno slutila. Njene misli so zablodile od Erika spet k Rogerju. Še vedno je lebdela pred njo njegova visoka postava. V duhu je videla porogljiv smeh na njegovih ustnicah. Tat! Tat! Vkradel se je v njeno lastnino in jo hoče oropati njej in njenim mlajšim bratom in sestram. In tega človeka je nekoč tako cenila in mu zaupala! V dlani je pokopala obraz in šele čez dolgo časa je mogla premagati razburjenost, ki jo je prevzela. Nenadoma se ji je zazdelo, da je naloga, katero si je nadela, neizvedljiva. Njene misli so treščile ob voljo tega lopova, ki gotovo ne bo izbral sredstev v borbi zoper njo. Potem pa je v duhu zagledala svoje brate in sestre, za katere mora skrbeti. Roke je vzela z obraza. Njene oči so se svetlikale v solzah. Sklenila je, da bo nadaljevala borbo za dosego svojih pravic, četudi bo morala žrtvovati življenje.

Okno je bilo odprto, v sobo je prihajal etvilični duh, ki je Marijo omamljal. Temu se je pridružil vonj svežega gorskega zraka. Marija ga je s polnimi pljuči vdihavala. Vstala je in stopila k oknu. Ozrla se je na skalnate vrhove, nad katerimi so gorele zvezde. Oblaki so odplavali. Pregnal jih je veter, ki je pihal od vzhoda. Nebo je bilo jasno, polni mesec se je kopal v srebrni svetlobi. Marija je zamišljena zrla obrise gora in nebeški obok, ki je bil posut z milijardami zvezd.

Dolgo je sanjalarila o preteklosti, sedanjosti in bodočnosti. Erik Folkman ni bil deležen njenih misli. Tisti

Kako je danes na Japonskem

Dne 27. septembra je radi vedno večje pomoči Amerike Angliji bila v Berlinu podpisana vojaška trojveza: Nemčija-Italija-Japonska s ciljem, da se prepreči ameriška pomoč Angliji. S podpisom te pogodbe je Japonska nehote stopila pred oči skoraj vseh prebivalcev Evrope, kajti s pogodbo je bila tako rekoč potegnjena v krog vojskujočih se držav v Evropi. Zato je prav, da si tudi bralci »Slov. gospodarja« ustvarijo jasno sliko o vrednosti japonskega zavezništva in temu namenu naj služi sledeče vrstice.

Ovisnost Japonske od Amerike

Odkar je v Evropi vojna, je Japonska postala popolnoma odvisna od Zedinjenih držav Severne Amerike. Od Nemčije ne more nič več dobiti, od Anglije pa tudi ne. Leta 1939. je japonski uvoz raznih strojev, bakra, železa in jekla iz Amerike neverjetno narasel. L. 1938. je 56% vojnega materiala, ki so ga Japonci uvozili, odpadlo na Ameriko in samo 21% na Anglijo. V letu 1939. so pa Japonci kupili od Amerike že 90% svojega celokupnega uvoza železa in jekla, 90% gasolina, 94% avtomobilov, kakor tudi velike količine specialnega jekla in raznega drugega blaga, tako da znaša vsota, ki so jo Japonci plačali v letu 1939. Američanom za kovine, nafto itd. 10 milijonov dolarjev.

Ali more Rusija nuditi Japoncem to, kar jim nudi Amerika?

Če bi Rusija, ki je svoje koristi zvezala s koristmi Nemčije z nenapadno pogodbo lanskega leta, dala Japoncem odviske kovin iz nafte, bi tega blaga Japonci ne imeli s čim plačati. Oni, ki govorijo o možnosti, da se Japonska pridruži Rusiji, kažejo popolno nepoznanje Japonske izvozne trgovine. Japonski izvoz namreč sestoji v glavnem iz surove svile, ki jo delajo iz uvoženih surovin, iz konzerviranih rib in sadja ter raznih otroških igračk, torej iz samih takih stvari, ki jih Rusija pod nobenim pogojem ne potrebuje in katere Rusi sami proizvajajo v zadostni količini. Japonci ne morejo oskrbovati Rusije s stroji, kvalificiranimi delavci in inženirji, kajti teh Japoncem samim zelo primanjkuje. Z eno besedo: Japonci ne morejo oskrbovati Rusije s tem, kar Rusi potrebujejo, in prav tako Rusi ne morejo nuditi Japoncem tega, kar oni potrebujejo za vojskovanje.

In Kitajska?

S svoje strani bi Japonci bili pripravljeni, nuditi Rusom velike ugodnosti, da bi s tem prenehala ruska pomoč Kitajski. Toda malo

verjetno je, da bi Japonci pri tem uspeli prej, preden bodo Američani začeli proti Japoncem izvajati najstrožje ukrepe. Japonski osvaja-valni cilji ne bodo mogli biti ustvarjeni, če bo Rusija oskrbovala Čankajška in če bo istočasno Japoncem onemogočen uvoz iz Amerike.

Lahko se postavi vprašanje: Če Rusi ne morejo pomagati Japoncem, tedaj ne morejo pomagati niti Kitajcem? Toda stvar je drugačna. Kitajska se v tej vojni naslanja na svojo številčno nadmoč v ljudstvu, dočim je Japonska zasnova svoje vojne pohode na modernem orožju. Radi tega lahko Kitajska nadaljuje svoj odpor tudi z zmanjšanim oskrbovanjem v orožju, ki ji ga nudijo Rusija, Amerika in Anglija, dočim Japonci ne morejo zmagati na Kitajskem, niti obdržati že osvojenega ozemlja, če ne bodo imeli dovolj modernega orožja in drugih za vojskovanje potrebnih pripomočkov.

Namesto novega reda — nov nered

Japonska je doslej uspela samo, da ustvari »nov nered« v vzhodni Aziji. Kitajska vlada, ki vzdržuje zveze z demokratskimi silami, še vedno drži v šahu vse kitajske pomembnejše sile in osebnosti. Vsi Kitajci od najnižjih do izobražencev, bankirjev in srednjega stanu, žele, da se domovina razvija na demokratski podlagi s pomočjo inozemskih posojil in urejene trgovine s tujino. Ako pa Amerika ne bo v dovoljni meri delala na to, da obdrži svobodno Kitajsko, bo Kitajska mnogo prej padla pod oblast voljševizma, kot pa pod japonski fašizem.

Japonci protestirajo

Velika japonska podjetja niso do danes bila proti vojnemu krogu, ker je industrija prav tako kot vojska želela dobiti oblast nad bogato Kitajsko. Dokler je zmaga na Kitajskem izgledala lahka in dokler Amerika ni nastopila proti novemu redu v vzhodni Aziji, so vsi Japonci pričakovali koristi od zasedbe Kitajske. Toda ameriška prepoved izvoza, kitajski odpor, katerega ni konec, finančna kriza in ogromni državni proračuni, katerih Japonci še niso nikdar doživeli, je vse preobrnilo. Narod protestira zaradi pomanjkanja riža, rib, zelenjave, premoga itd., radi česar ne more delati industrija, ki je vsled tega tudi spremenila svoje mišljenje. »Suh« in lačni političarji, kakor piše vladni tisk, so začeli dvigati glave in napadati vlado.

Ton tiska, ki je podvržen strogi cenzuri, napoveduje, da mnogi elementi smatrajo, da je prišel njihov čas. Listi in narod so se začeli spraševati, kdaj se bo končalo ostvarjanje no-

mož, ki se je ponovno pojavil pred njenimi dušnimi očmi, je bil Roger Asplet, najboljši plesalec v Cruceru, mestecu, v katerem je ona doraščala. Marija je ravno tedaj dozorevala v dekle in megleno začutila želje bodoče žene, ko je spoznala Rogerja. Še vedno ga je tako videla pred seboj kot prvega dne: pravičen moški obraz, raven nos, črne oči, ki so plamtele ko ogenj v vetru. Te oči so jo kmalu začarale... Rogerja je spoznala na veselici. Nekajkrat sta zaplesala, potem pa se je Roger ponudil za spremljevalca. Sprejela je ponudbo in ker dotedaj iz življenja ni poznala drugega, ko skrb za brate in sestre, so ji mladeničeve sladke besede odpirale nov svet. Roger se je povsod pojavljal, kjer je bila ona. Sčasoma se mu je privadila in si dopovedovala, da ga ljubi. Roger jo je obiskoval tudi na Walserjevem domu, ko je tam prebivala, in njej je laskala njegova pozornost.

Potem je prišlo spoznanje. Na nekem izletu sta zaostala za družbo; nazadnje sta zašla. Ona je šele tedaj, ko je bilo že prepozno, opazila, da je Roger uprizoril to namenoma. Fant jo je hotel poljubiti. Branila se je in ko je uvidela, da hoče Roger izrabiti njeno nemoč, se je v njej vzbudilo nekaj, kar je prej dremalo. Prisilila je Rogerju zausnico in mu povedala take, da se je umaknil. V tem trenutku ga je zasovražila. Zbežala je. »To boš še obžalovali,« je zaklical za njo. Zastutila je, da jo bo prav tako sovražil ko ona njega. Roger je kmalu odpotoval. Kam je šel, nihče ni vedel. Njegov odhod pa tudi

vojna sanitetska služba uporablja v čedalje večji meri za prevažanje ranjenec letala, ki so se izkazala že v vojni v Gran Chacu v Juž. Ameriki, v španski državljanski vojni in med vojno na Poljskem. V teh aparatih je prostora za osem ležečih, težko ranjenih oseb ali za dva in dvajet sedečih lažje ranjenih. — Med vožnjo oskrbuje sanitetno osebje ranjence. Letala so pobarvana belo in označena z rdečim križem. Doslej so, kakor poročajo nemški listi, rešila letala že mnogim tisočem možem zdravje in življenje, med njimi kakšnih 1000 ranjenih. — Vojake s strelji v trebuh so mogli n. pr. v najkrajšem času, ki je trajal največ štiri ure, prepeljati v kakšen kazaret v zaledju k operaciji. —